

28. 3. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Náklady exekuce při jejím zastavení pro nedostatek majetku povinného

S rostoucím počtem exekucí se stále častěji setkáváme s případy, kdy je exekuční řízení zastaveno z důvodu, že se exekutorovi nepodaří dohledat majetek povinného, z něhož by mohlo dojít k uspokojení exekované pohledávky. Je otázkou, zda je exekutor v takovém případě oprávněn požadovat náhradu svých nákladů na oprávněném.

Ustanovení § 87 odst. 3 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, v platném znění, výslovně uvádí, že „náklady exekuce hradí exekutorovi povinný.“

Za náklady exekuce se dle § 87 odst. 1 exekučního řádu považují „odměna exekutora, náhrada paušálně určených či účelně vynaložených hotových výdajů, náhrada za ztrátu času při exekuci, náhrada za doručení písemností, odměna a náhrada nákladů správce podniku, a je-li exekutor nebo správce podniku plátcem daně z přidané hodnoty, je nákladem exekuce rovněž příslušná daň z přidané hodnoty podle zvláštního právního předpisu. Náhrada účelně vynaložených cestovních výdajů a náhrada za ztrátu času je nákladem exekuce do výše stanovené prováděcím právním předpisem. Účelně vynaložené cestovní výdaje a ztrátu času přesahující tuto částku hradí exekutorovi oprávněný; o tom musí být poučen ve vyznění o zahájení exekuce.“

Exekuční řád v § 89 výslovně stanoví, že dojde-li k zastavení exekuce, hradí náklady exekuce a náklady účastníků „ten, který zastavení zavinil.“ V souladu s tímto pravidlem je pak třeba vykládat větu druhou tohoto ustanovení, dle které „v případě zastavení exekuce pro nemajetnost povinného hradí paušálně určené či účelně vynaložené výdaje exekutorovi oprávněný.“ Čistě gramatický výklad, podle něhož by oprávněný při nemajetnosti povinného hradil náklady exekuce vždy, není správný, přestože se jistě nabízí.

Ústavní soud v této souvislosti ve svém nálezu ze dne 16. 12. 2010, sp. zn. I. ÚS 1413/10, výslovně konstatoval, že „není porušením čl. 11 a čl. 36 odst. 1 Listiny, jestliže obecný soud při rozhodování o nákladech exekuce, v případě, že je exekuce zastavena pro nedostatek majetku na straně povinného, přičemž na straně oprávněného nelze shledat procesní zavinění za zastavení exekuce (při respektování požadavku náležité opatrnosti a uvážlivosti), přizná exekutorovi náhradu nákladů řízení vůči povinnému.“ Dále připomněl, že „se nelze ztotožnit s interpretací, dle níž exekutor jako nositel veřejné moci, kterou je třeba vykonávat nezávisle, má mít zajištěnu úhradu nákladů exekuce vždy.“

Dle názoru Ústavního soudu „**je to exekutor, který má z úspěšného provedení exekuce zisk (odměnu), ale současně nese i riziko spočívající v tom, že majetek povinného nebude dostačovat k uspokojení oprávněného, ale i nákladů exekuce, přičemž toto riziko nelze bezdůvodně přenášet na osobu oprávněnou... ..jen v situaci, kdy k objektivní skutkové okolnosti zastavení exekuce z důvodů nedostatku majetku povinného přistoupí i konkretizované okolnosti subjektivní povahy (procesní zavinění oprávněného), může být uložena povinnost náhrady nákladů řízení oprávněnému; procesní zavinění oprávněného nelze ale bez dalšího založit pouze na jeho dispozičním úkonu - návrhu na nařízení exekuce.**“

Rovněž v nálezu ze dne 10. 3. 2009, sp. zn. III. ÚS 455/08, Ústavní soud klade důraz na ústavně konformní výklad § 89 exekučního řádu, podle něhož v případě, že je exekuce zastavena pro nedostatek majetku na straně povinného, přičemž na straně oprávněného nelze shledat procesní zavinění za zastavení exekuce (při respektování požadavku náležité opatrnosti a uvážlivosti), nemá exekutor nárok na náhradu nákladů řízení vůči oprávněnému.

Lze tedy shrnout, že náhradu nákladů exekuce by měl v souladu s ustanovením § 87 odst. 3 exekučního řádu hradit zásadně povinný. Samotná skutečnost, že exekutor na povinném nic nevymohl, neopravňuje exekutora bez dalšího k tomu, aby povinnost nahradit náklady exekuce uložil oprávněnému. Náhradu svých nákladů může exekutor požadovat po oprávněném pouze tehdy, kdy oprávněný svým procesním zaviněním zastavení exekuce způsobil.

Ještě zbývá upozornit na poslední větu ustanovení § 89 exekučního řádu, jež dává oprávněnému možnost si předem sjednat s exekutorem výši účelně vynaložených výdajů pro případ zastavení exekuce. Tento postup lze v praxi jistě doporučit. Předejde se tím případným sporům o náhradu nákladů exekuce.

JUDr. Zuzana Smítková, Ph.D.,
advokátka

Mgr. Jiří Myšák,
advokátní koncipient

Trojanova 12
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 918 490
Fax: +420 224 920 468
e-mail: ak@iustitia.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)